

Elżbieta Rogalska

Uwarunkowania procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego według Anny Klim-Klimaszewskiej

Twierdzenie o ogromnym znaczeniu początkowych dni adaptacyjnych w przedszkolu nie jest nowością. Jednak temat jest istotny, zawsze, w każdym wieku ery, w każdym momencie- co roku. Dzieci chodzą do przedszkola i będą to robiły, bo jak wiadomo, przedszkole daje możliwość szybkiego zdobycia doświadczenia w kontaktach społecznych, z różnymi osobami, niekiedy spoza środowiska sąsiedzkiego: „Dzięki temu są one lepiej przygotowane do aktywnego uczestniczenia w życiu grupy aniżeli dzieci, których aktywność społeczna ograniczała się głównie do członków rodziny lub do dzieci z najbliższego sąsiedztwa”¹. Szczególnym aspektem, który dziecko zdobywa uczęszczając do przedszkola są kompetencje społeczne, które ma okazje zdobyć. Dużo w tej kwestii zależy od nauczyciela, o czym, i nie tylko o tym, napiszę niżej. Uwarunkowania procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego zostaną przedstawione w kontekście twierdzeń Anny Klim-Klimaszewskiej.

Anna Klim-Klimaszewska poświęciła na ten temat kilka stron, zrealizowanych w jednym rozdziale. Autorka uważa, że wychowanie przedszkolne jest szczególnie istotne, gdyż „wcześnie ukształtowane postawy i wzory zachowań mają tendencję do utrzymywania się”². Oznacza to, że wszystkie nabyte przez dziecko nawyki, które sobie wyrobi w przedszkolu będą rzutowały na całe jego późniejsze życie. Stąd warto zatroszczyć się o dobre przedszkole dla swojego dziecka, sprawdzać regularnie jadłospisy i czy w rzeczywistości zgadzają się co do joty, ponieważ przedszkola mają tendencję do przechwytywania bezwartościowych produktów do diety dzieci, szczególnie w okresie po imprezowym, gdy zostają im słodycze, z którymi nie mogą nic zrobić – niestety tak wygląda praktyka. Wówczas dziecko wyrabia w sobie nawyk do sięgania po puste kalorie, które niszczą jego metabolizm i przyczyniają się do chorób metabolicznych, typu. Nadwaga, miażdżyca, zawał. Proces adaptacji dziecka jest o tyle trudny, że „objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym jest przełomem w jego życiu, nierzadko nawet wstrząsem, i może sprawiać mu wiele trudności”³. Dziecko znajduje się w miejscu dla niego nowym, z nowymi ludźmi, nieznanym sprzętem, nie swoimi zabawkami, nowymi sytuacjami powstałymi w relacjach z innymi dziećmi, czy nowymi dorosłymi,

¹ E.B. Hurlock, *Rozwój dziecka*, Warszawa 1985, s.456.

² A. Klim – Klimaszewska, *Witamy przedszkole. Wspomaganie procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego*, Warszawa 2010, s. 15.

³ Tamże.

których nie zna. Dobrzy nauczyciele przedszkolni, wspomagają dziecko różnymi integrującymi zabawami; jednak nie zawsze dostrzegają dzieci mające trudności z nawiązywaniem kontaktów, a może nie chcą ich widzieć? „nauczyciele preferują dzieci dobrze przystosowane, a nie lubią, bądź wręcz pomijają w swych oddziaływaniach, dzieci słabszych i gorzej przystosowanych (...) Jest to problem szczególnie istotny w wieku przedszkolnym, gdyż dzieci oceniają swoich kolegów przez pryzmat ocen nauczyciela”⁴. Nauczyciel przedszkolny może więc bardziej świadomie, bądź mniej świadomie zrobić krzywdę dziecku, odrzucając go na oczach jego rówieśników, z którymi spędzi dzieciństwo. Odrzucenie takie to ogromny cios, nie tylko z braku poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, ale z uwagi na to, że wówczas dziecko zostaje odrzucone również przez dzieci, które biorą pod uwagę zdanie swojej nauczycielki i się dostosowują do niego.

Podsumowując uwarunkowania procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego według Anny Klim-Klimaszewskiej można podzielić na dwa typy: endogenne i egzogenne. Wewnętrzne to przede wszystkim wiek dziecka – im dziecko jest starsze, tym jest bardziej dojrzałe i lepiej radzi sobie z adaptacją. Są to również: płeć, układ nerwowy, zdrowie, rozwój psycho-ruchowy. Zewnętrzne to przede wszystkim środowisko rodzinne, które buduje całą sieć relacji z dzieckiem, które rzutują na jego zachowania w całym jego życiu. Są to również: wyposażenie przedszkola, sprzęt w przedszkolu, liczba dzieci w grupie dziecka oraz nauczyciele.

Kategoria: Artykuł

Dziedzina: Pedagogika przedszkolna

⁴ Tamże, s. 19.

Bibliografia:

Hurlock, E. B. *Rozwój dziecka*, Warszawa 1985.

Klim – Klimaszewska, A. *Witamy przedszkole. Wspomaganie procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego*, Warszawa 2010.